

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

6TE ÅRG.

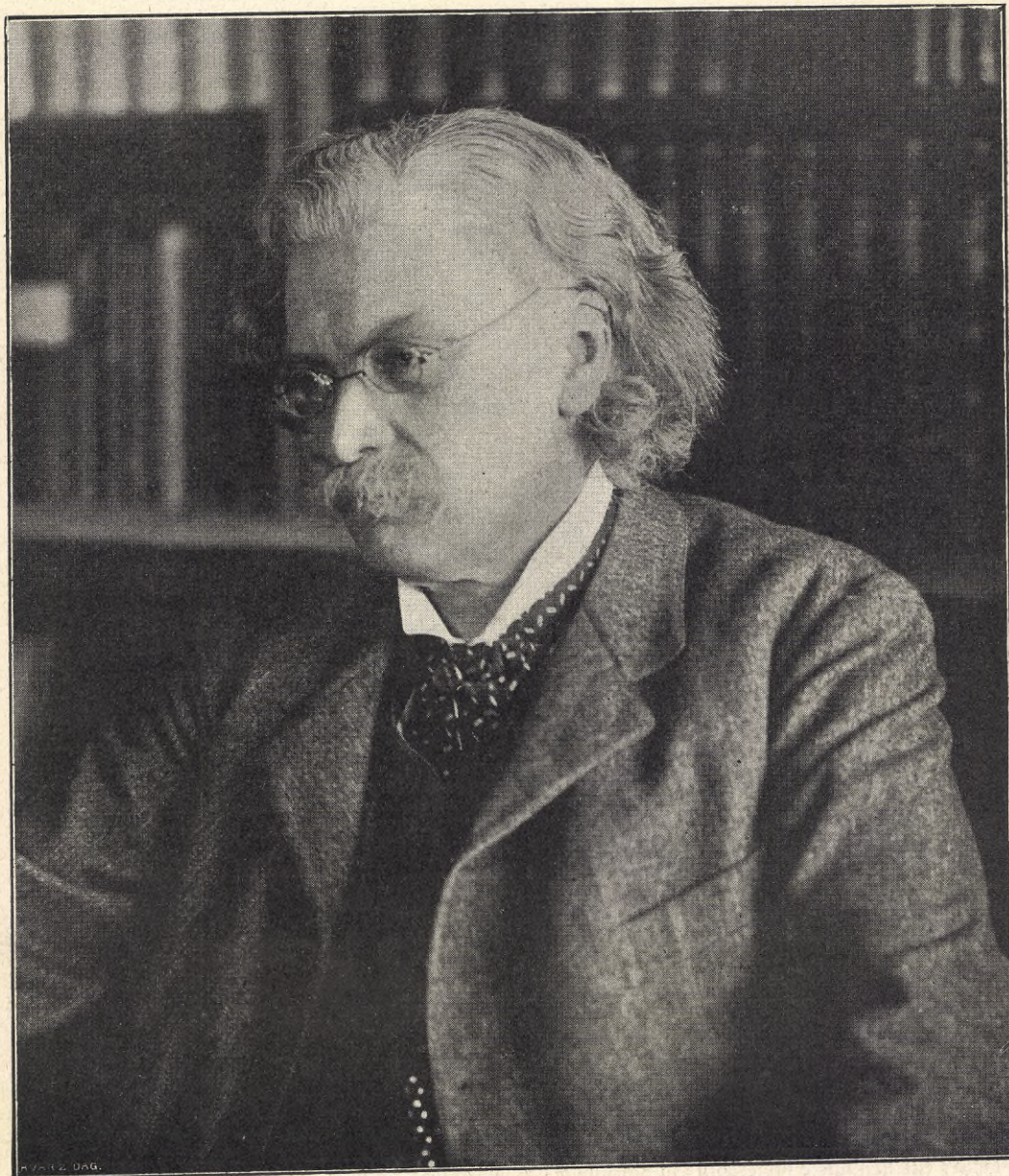
DEN 9 OKTOBER 1904.

N^O 2

Återgiftande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: Magnus Gustaf Mittag-Leffler. — Nyvalda riksdagsmän. II. — Världens nordligaste slott. — Ögonblicksbilder från den stora fältmanövern i Norrland. — Den Serbiske konungens kröning. — Regentskipte i Lippe-Deilmold. — Senaste bilder till händelserna i Östasien. — Storstrejken i Italien. — Ett minnesblad öfver den danska läkarevetenskapens heros. — Veckans porträttgalleri. — Af tiden engelsk politiker. — En framstående dansk föreläsare. — Det första officiella sammanträdet i det nya riksdagshuset. — Tvenne utnämningar. — Ballonguppstigning.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1904.

HVAR 8 DAGS STOCKHOLMSFOTOGRAF.

M. G. MITTAG-LEFFLER.
PROFESSOR VID STOCKHOLMS HÖGSKOLA.

Kliché: Kem. A.-B. *Bengt Sjöfors* parre Stlm.—Gbg.

MAGNUS GUSTAF MITTAG-LEFFLER.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Bland de samtida målsmännen för den matematiska vetenskapen intager professorn vid Stockholms högskola *Gösta Mittag-Leffler* en synnerligen framstående plats. Hans namn är ett bland de mest kända i Europa. Som vetenskaplig författare, som lärare och som utgivare af "*Acta Mathematica*" har professor Mittag-Leffler mäktigt bidragit att skänka sitt land ära i den vetenskapliga världen. Ja, man torde kunna påstå, att Sverige, genom inflytandet af "*Acta Mathematica*" och af Stockholms högskola f. n. intar en ställning inom det matematiska forskningsområdet, som endast öfverträffas af Frankrikes.

M.-L. är född i Stockholm den 16 mars 1846. Hans fader var den bekanta skolrektorn och ledamoten för Stockholms stad af Andra kammaren, John Olof Leffler. Hans farfader, Erik Magnus Leffler, tillhörde i många år borgarståndets representanter från Göteborgs stad samt var en af dem, som inom riksdagen kraftigast verkade för decimalsystemets införande i Sverige. Hans morfader, prosten Mittag, var mångårig ledamot af prästeståndet, medlem af kyrkolagskommittén, samt författare till den edition af kyrkolagen, som ännu är i bruk. M.-L. är den äldste af fyra syskon, som alla intagit eller intaga en bemärkt ställning. Brodern Frits Löffler är den bekante språkforskaren, f. d. professor i svenska språket vid universitetet i Uppsala; Anne Charlotte Leffler, Duchessa di Cajanello, den berömda författarinnan, var hans syster. En yngre broder är ingenjör Artur Leffler, bland annat svensk generalkommissarie vid utställningen i Chicago.

M.-L:s eminenta matematiska begåfning framträdde redan i hans barndom. Tio år gammal, ställde han frågor till fadern hvilka förvånade denne. I Klara skola, där han hade rektor Söderling till lärare, följde han i matematik med en tre år längre kommen kurs. Och det hände icke sällan, att läraren väjade till den lille gossen, när det gällde någon mera frångående matematisk sats, hvilket naturligtvis väckte förundran hos de öfriga lärjungarne.

M.-L. inträdde sedermera i Stockholms gymnasium, där han hade lektor Hultman till lärare i matematik. Han var dock befriad från lektionerna och sysselsattes i stället enskildt med problemlösning.

Student med högsta mogenhetsbetyg våren 1865, studerade M.-L. i Uppsala, där de matematiska studierna på den tiden stodo lågt, till 1870, då han där aflade fil. kand.-examen. Han kreerades i Uppsala till fil. dr 1872, erhöi för sin afhandling det första af de pris universitetet utdelar vid doktorspromotioner, samt blef docent i matematik.

År 1873 föreslogs M.-L. af studentkårens seniorer till Byzantinsk stipendiat. Det är emellertid konsistorium som besluter rörande detta stipendium, och man fann då, att det var nonsens, att en matematiker skulle studera utrikes. Han kan ju läsa allting här hemma i böcker — invände man. Professor Ångström tog emellertid till ordet och framhöll det lämpliga i, att just en matematiker fick studera i utlandet.

Som Byzantinsk stipendiat afreste M.-L. sålunda 1873 till Paris, där han studerade ett år för Hermite, och sedermera till Göttingen och Berlin, där han blef elev till sista halfsektlets störste matematiker, Weierstrass, hvilken han sedan stått nära. Här började den unge svensken sina verkligt betydande arbeten.

M.-L. vistades utrikes till och med 1876. Våren sistnämnda år afböjde han en kallelse till professor i matematik vid universitetet i Berlin, men sökte i stället den lediga professuren i samma ämne vid universitetet i Helsingfors samt utnämndes till professor i matematik därstädes våren 1877.

1881 på våren kallades och nämndes professor Mittag-Leffler till den förste professorn vid Stockholms

högskola, hvilkens rektor han tvenne gånger varit. M.-L. har väsentligen bidragit att gifva högskolan den höga vetenskapliga ställning samt den frisinnade riktning densamma intager. Fullkomligt fri från afund, en i hög grad ideelt anlagd natur — man läse ifråga härom, hvad den frejdade matematikern skrivit i sin populära skildring af Norges genialiske, enastående matematiker Niels Henrik Abel, som afled icke fullt 27 år gammal, en skildring som litet hvar kan ha nytta af — har M.-L. alltid, hvad på honom berott, sökt vara sina kollegor till gagn. Det var sålunda på hans initiativ samt genom hans ansträngningar, som åt Sonja Kovalevski skaffades en professor i matematik vid Stockholms högskola. Och det var likaledes genom M.-L., som den unge franske matematikern Poinlevé — vår tids kanske näst främsta namn bland "tänkarne öfver talen", om man räknar Poincaré som nummer ett i ordningen — på konungens inbjudan kallades att hålla en serie föreläsningar vid högskolan.

Det är naturligtvis omöjligt att här lämna någon redogörelse för professor Mittag-Lefflers vetenskapliga arbeten. Den högre matematiken är en värld för sig, dit det är förunnadt blott ett fåtal personer tillträde. Men om den okunnige, som i ungdomen löst några problem och har några erinringar om x , y , z , tror att denna värld är enbart en torrhetsens, misstager han sig grundligt. Den högre matematiken, hvilkens uppgift är tänkandet öfver talen, lär i själva verket för de verkligt store öppna sublima vyer. Och professor Mittag-Leffler har själf uttryckt sig på följande sätt i sin skrift om Abel:

"Weierstrass' yttrande, att den verkliga matematikern är poet, kan förefalla den stora publiken i hög grad främmande. Och likvisst är det så. Yttrandet innebär icke endast, att matematikern liksom skalden behöfver fantasi och intuition. Detta gäller inom alla vetenskaper, om också ingenstädes i jämförlig grad med matematiken. Men yttrandet har äfven en mer vidtgående betydelse. Abels bästa arbeten äro verkliga lyriska poem af sublim skönhet, där formens fulländning afspeglar tankens djup samt liktidigt fyller fantasien med drömbilder ur en allägsen idévärld, mer höjd öfver lifvets alldag och mer spungen ur själens inre än hvad någon poet i vanlig mening kunnat åstadkomma. Man förgäte dock icke i hvilken grad det matematiska språket, skapadt för tankens högsta behof af mänsklighetens främste, är öfverlägset vårt vanliga språk. Man förgäte icke heller att tankeinnehållet är rikare och klarare utveckladt än inom något annat mänskligt område".

Så mycket må emellertid här sägas om professor Mittag-Lefflers arbeten, som att de kunna indelas i två grupper. Den ena fullföljd år 1884, är känd under namnet "*Mittag-Lefflerska teoremet*". Dessa arbeten torde vid sin första framkomst ha rönt jämförelsevis ringa beaktande, utom från professor Weierstrass själf, som tillskref Mittag-Leffler synnerligen förtjusta bref. Vid den första matematiska kongressen i Zürich för omkring åtta år sedan handlade emellertid det allmänna föredraget väsentligen om dessa undersökningar, hvilka därefter blifvit i hög grad exploiterade i Tyskland och Frankrike.

Den andra gruppen omfattar professor Mittag-Lefflers arbeten under de sista 7 å 8 åren. De anses af sin upphofsman som det mest betydelsefulla af hans vetenskapliga verk och ha rönt ett synnerligen stort beaktande. En mängd publikationer ha framkommit med anledning häraf. Vill man ha vidare upplysningar om professor Mittag-Lefflers arbeten på funktionsteoriens och den högre matematiska analysens område, kan man läsa hvad dr Eneström skrivit i Nordisk familjebok.

M.-L. grundlade 1882 tidskriften "Acta Mathematica", hvilken allt sedan dess och med statsanslag från Sverige, Norge och Danmark utgifves af honom och professor Phragmén. Tidskriften förvärfvade sig redan från början och har alltsedan vetat att uppehålla ställningen af samtidens främsta organ för vetenskaplig, matematisk forskning.

Som lärare är professor Mittag-Leffler snart sagdt allenastående. Hans uppfattning af Stockholms högskola har varit och är, att högskolan borde vara ett uteslutande vetenskapligt institut utan hänsyn till examina och allehanda — konsiderationer. Och hvad undervisningen inom matematiken beträffar, torde detta ideal ha realiserats. — Den som vädjar till ungdomens idealitet, vädjar sällan förgäfvets — säger professor Mittag-Leffler.

Han söker sålunda att så fort som möjligt sätta den unge lärjungen i kontakt med vetenskapens verkliga problem. Hufvudsaken är att den unge mannen får tänka själf och arbeta vetenskapligt. Sedan blir det en lätt sak att tillägna sig hvad som fordras för examenskurserna. Icke heller anser M.-L. det vara af afgörande vikt, om han läser *det* eller *det* med sina lärjungar. Det betydelsefulla ligger i, att lärjungen uppkallas till eget tänkande.

Professor M.-L:s lärjungar ha när som helst kunnat söka honom och få anlita hans bibliotek, som torde vara det värderikaste enskilda, som någon matematiker äger. Därtill kommer, att hans sätt är synnerligen älskvärdt, hans konversation i sällsynt grad spirituell. Skulle professor M.-L. under en föreläsning göra sig skyldig till något misstag och hans uppmärksamhet fästes härfpå, ja då leder detta helt enkelt till nytt, intressant meningsutbyte.

Professor M.-L. har också med sin "metod" fosttrat högst ovanliga lärjungar, hvilka icke blott aflagt lysande examina i Uppsala, utan hvaraf äfven flere förvärfvat europeiskt rykte. Vi nämna: öfverdirektören

prof. Phragmén, prof. I Bendixon, prof. E. Lindelöf, Helsingfors, prof. Hj. Mellin, Helsingfors, byrådirektören doc. I. Fredholm, doc. Helge von Koch, doc. Brodén, Lund. Hans lärareverksamhet har — säges det från kompetent håll — varit utan motstycke.

Professor Mittag-Leffler har naturligtvis mottagit en lång rad af utmärkelser. Ledamot eller hedersledamot af så godt som alla Europas akademier, är han den ende svensk, som är hedersledamot af den sedan Newton världsberömda Royal Society i London, hvilken endast har sammanlagdt 50 utländska ledamöter för alla olika vetenskaper. Han är också en af de 12 (den ende svensken) utländska ledamöterna af de 40:s berömda akademi i Italien. Vid hans 50-årsdag förärades honom i hedersgåfva hans eget porträtt måladt af den finske målaren Edelfelt. Gifvarne voro 400 matematiker från olika länder. Inbjudningen hade utfärdats af samtidens främste matematiker i alla länder.

Den berömde matematikern, som väl kan sägas vara en undantagsmänniska, en person med stora vyer på alla områden, har äfven deltagit i det praktiska lifvet. Jämte Hans Forssell och Henrik Palme grundlade han 1882 försäkringsaktiebolaget Viktoria, hvars styrelse han allt sedan tillhört. Förra våren grundade M.-L. Sveriges auktuarieförening och är ordf. för densamma.

Beträffande sin praktiska verksamhet säger M.-L. själf, att det är omöjligt att uteslutande sysselsätta sig med en sådan vetenskap som matematiken och att, liksom andra vetenskapsmän finna förströelse i sällskapslifvet, i anekdotberättande o. d., har han sin distraktion i det praktiska lifvet.

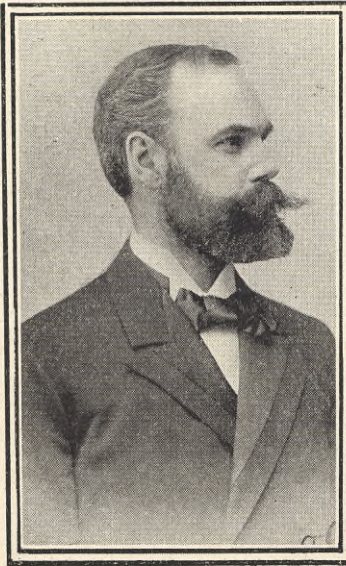
Professor Mittag-Leffler är sedan 1882 gift med Signe af Lindfors, dotter af den förra året aflidne finske mecenaten general af Lindfors och dotterdotter af kommerserådet H. Borgström, likaledes bekant som frikostig mecenat, som bland annat åt Helsingfors stad skänkte Brunnsparken och Tölö park.

X. Y. Z.

NYVALDA RIKSDAGSMÄN. II
FÖRSTA KAMMAREN.

A. WACHTMEISTER
Landshöfding.
Blekinge län.

P. R. RABE
Bankdirektör.
Stockholms stad.

Kitch: Kem. A.-B. Utengt Sjöförsparre Sthlm.—119.
H. STERNHACÉN
Grosshandlare.
Göteborgs stad.

PÅ ÖSTERÅTS BORGGÅRD: Från Trondhjems Historiske Forenings nyligen företagna utflykt till Österåt under ledning af Arkivarien Koren.

Af närmast följande ägare äro flera bekanta. Omkring 1400 ägdes gården af en viss Jakob Fastufsson, hvilken antagligen var en svensk ädling (Natt och Dag?) Denne hade förvärfvat gården genom giftermål med Elsebe Ottesdatter Römer. Deras äktenskap blef dock barnlöst, och vid herr Jakobs död kom Österåt åter till Römersläkten. När under de sista åren af 1400-talet rikshofmästaren Nils Henriksson Gyldenlöve ingick äktenskap med Ingerd Ottesdatter Römer, blef gården hans. Denna Ingerd Römer är det som är hufvudpersonen i Ibsens delvis ganska ohistoriska men därför icke mindre gripande skådespel, och med hvilken namnet Österåt därför är närmast förknippadt för oss.

Fru Ingerd öfverlefde länge sin herre och man. Under hans lifstid hade hon icke veterligt spelat någon större roll, men när hon sedan satt som änka och härskarinna på Österåts gård förstod hon att tillvinna sig en ställning af sådan betydighet, att den gör henne till en alldeles enastående personlighet i Norges historia. Myten har sedan förstorat och förskönat hennes lifsverk därhän, att hon skulle varit det sista kraftiga värnet för Norges själfständighet och frihet, men detta var långt ifrån fallet. Hennes bevekelsegrunder synas oftast kunna återföras till en ganska småaktig maktlystnad, och hur gärna man vill rädda det heroiska skimret om hennes person kan man icke fritaga henne från beskyllning för lumpen girighet. För att icke vara orättvis bör man emellertid äfven minnas, att fru Ingerd under den politiska situation som rådde icke gärna kunde utträtta annat än att samla — makt och penningmedel — för framtiden och att hvad hon utträttade var förfeladt först i och med den omständigheten, att hon icke hade någon arftagare som fullföljde hennes förberedelser. Det är det tragiska med alla som behöfva mer än en lifstid för att lyckas och därför misslyckas. Ty hur många har någon på hvilken han kan peka och säga: Ille faciet?

Den tid — reformationstiden — till hvilken vi med fru Ingerd bli försatta tillbaka är ytterst rik på spännande och i dessa gråkalla omgifningar nog så egendomligt verkande episoder. Främst faller fru Ingerds egen gestalt i ögonen. Hon är hufvudet högre än hela sin omgivning och alla böja sig för hennes vilja, alla utom en, ärkebiskop Olav, typen för en härsklysten, jesuitisk prelat, hvilken aldrig lät ett gynnsamt tillfälle gå sig ur händerna att skaka på fru Ingerds maktställning.

När emellertid år 1532 Christian II blef fången, fann ärkebiskopen det lämpligast att tills vidare stå på god fot med fru Ingerd.

För att stärka sin maktställning fick fru Ingerd alla sina döttrar bortgifva med danska adelsmän. En af mågarna var befälningssmannen på Bergenhus, Vincents Lunge, en man som nog passade förträffligt i den underliga ensemblen, men som med sin lärdom, sitt stormande häftiga lynne och sitt hänsynslösa uppträdande snarast för tanken till Italiens condottieri.

Hennes båda döttrar Eline och Lucia fingo göra ganska romantiska erfarenheter. Eline blef bortlofvad till den bekante Daljunkaren, en föregiiven son till Sten Sture, hvilken fru Ingerd hade den dåliga smaken att understödja under hans sista äfventyrliga år som upprorsmakare och landsflyktig, och hvilken hon förgäfvades sökte rädda undan galgen när han 1528 stod tilltalad som tjuf i Rostock. Efter Daljunkarens sorgliga ändalykt blef jungfru Eline gift med det danska riksrådet Nils Lykke, som ungefär samtidigt kommit till Norge, och som nu från sin gård på Fosen utöfvade mycket inflytande. Eline dog redan efter fyra år och för att se till hennes efterlämnade små kom hennes syster Lucia i huset hos Nils Lykke. Mellan henne och svågern uppstod ett kärleksförhållande, och med den nya åskådning som reformationen fört med sig, var omgifte med svägerska ingenting otillåtet. Men af alla som hyllade den gamla uppfattningen, och från den visade det sig att ingen

af slakten ville vika en tum, höjdes det rop om blodskam, när Lucia gaf lifvet åt en son, och ärkebiskopen som först icke ställt sig ovillig för slutandet af äktenskapsförbund, höll icke stånd mot slaktens kompakta mening. I stället fann han på en annan utväg att lösa knuten. Han lät fångsla Nils Lykke och bragte honom om lifvet.

För den som har Ibsens teckning af Nils Lykke för ögonen kan det vara af intresse att få del af följande dokument. Det utgör en passus ur det bref som herr Nils urskuldande skref till svärfar under "skandalens" dagar:

"Vi vare hinanden saa hjertelig begjæring og af Gud saa ganske med vore Hjærte forbundne og udi Aegteskab med hverandre forpligtet, at vi os selv paa ingen Maade mægtige vare."

Ärkebiskopen lär ha tagit ännu ett steg på den inslagna vägen. Endast en kort tid efter Nils Lykkes död omkom Vincents Lunge under ett upplopp i Trondhjem, och det är så godt som säkert, att bispnen hade ett finger med i spelet. I alla händelser upplammade fiendskapen mellan honom och fru Ingerd ånyo häftigare än någonsin.

Fru Ingerd uppnådde en mycket hög ålder. Ännu vid 80 års ålder finna vi henne med oförminskad maktlystnad och oböjlig kraft härska på sin gård. Men år 1555 företog hon sjöledes tillsammans med sin dotter Lucia en färd till Bergen, hvarvid fartyget förliste och alla ombordvarande omkommo.

Lucia hade en kort tid efter skandalen blifvit gifft med den skånske adelsmannen Jens Bjelke. Fru Ingerd Römer och hennes make, rikshöfmästaren Gylidenlöve, hade båda varit de sista af sin ätt och Österåt kom nu med Lucia i slakten Bjelkes ägo.

Lucias son med Nils Lykke hade snart dött, och därför uppstodo inga arfstvister vid Jens Bjelkes bortgång, utan gården öfvergick till hans och Lucias son Åke. Om denne förtäljes det, att han

"Var deilig, beleven og mild sagtmodig og rund dertil oprigtig og kyndig i Guds ord, mange smukke Bønner har han gjort."

Dessa "smukke Bønner" voro antagligen psalmer och tyda i så fall på en smak för vittra idrotter som sedan återfinnes hos hans efterkommande. Af dessa förtjäna sonen Jens Åkesson och sonsonen Ove att minnas. Med Jens nådde Bjelkesläkten en ställning som gjorde den till den mest betydande i Norge, och Ove har utom det att han som duktig människa och sann ädling värdigt kan ställas vid sidan af sin far, i detta sammanhang det särskilda intresset af att vara den som uppbyggde Österåts slott.

Jens Åkesson och hans son fingo båda en mycket omsorgsfull utbildning vid utländska universitet, och lifvet gestaltade sig för dem båda ganska lika. De foro omkring vid utländska ambassader, skrefvo vers, skäligen dillettantisk förrästen, och lefde hof- och ämbetsmannalif. Herr "Offve" satt länge som Lensherre i Bergen, och rimkrönikan förtäljer:

"Udi sytten Aar Bergenhus forestod varendes Høvidsmand og Norges Kantsler god, i Fromhed gudelig, i Straffen ikke strænger, saa hver Mand havde seet, han havde tøvet længer".

"Hans kongelige Mayestatis til Danmarck oc Norge høytbetroede Geheimeraad, Ridder, Norges Rigis Cancellor, Assessor in Collegio status oc den høieste Ret, Stigtamptmand ofver Trundhjems Amt, den høiedelev og velborne Herre Herr Oitue Bjelke til Østerraad" fick af sin andra gemål, Regitze Gedde, impulsen till uppbyggandet af det slott, som ännu står kvar. Fru Regitze lär nämligen vid ett besök som makarne gemensamt aflade på Österåt hafva uttalat som sin oförgrifliga mening att hennes "Faders Fjøs var smukkere end Österåts Herrestue" och detta var mer än herr Ove kunde smälta. Den gamla går-

HUFVUDPORTALEN PÅ ÖSTERÅTS SLOTT med sin inramning af vapensköldar.

den refs och åren 1654—56 uppfördes på ungefär samma ställe för den efter dåtida förhållanden ofantliga kostnaden af 20,000 riksdaler det fyrkantiga, fästningsliknande slottet.

Trots förekomsten af renässansornament i många detaljer hvilat det fullständig medeltidsstämning öfver Österåts slott. En holländsk sjöofficer, Cornelis de Jong som i slutet af 1700-talet besökte det, talar i sin resebeskrifning med förvåning om dess "götiska stil, smala dörrar, små fönster och trånga gångar, alldeles som adesslotten under medeltiden". Inom parentes kan nämnas att han berättar, huru byggnaden var omgifven af gamla lummiga träd, något som ju i våra dagar icke är fallet.

Utän att på minsta vis vara någon ovanligt framstående personlighet, var Ove Bjelke en mycket duktig och välvillig man. Han omtalas som mecenat och var lifligt intresserad för konster och vetenskaper. När den genom sin resebeskrifning berömda Francesco Negri 1664—65 gjorde sin rundtur genom de skandinaviska länderna — under hvilken färd han bland annat säger sig ha upplefvat att brännvinet frös för honom — var han herr Oves gäst på Österåt. Han ägnar dock icke många ord åt besöket, utan fördjupar sig hellre i minnet om hur det om kvällarne dracks i prästgårdarna där han tog in.

Rundt Österåts port sitta 33 vapensköldar som en inramning. De betyda att Bjelkes till Österåt genom gifte träd i släktskap till 33 olika, mäktiga adelsfamiljer. Från fru Ingerd härstamma genom hennes döttrar alla betydande adelsläkter i Norge i senare tid. Och på detta sätt löpa många minnets och historiens trådar samman på det ensliga slottet.

Om Österåt är ännu att nämna, att det stundom i senare tid icke aktats högt af sina ägare. En gång var kapellet mjölkbod och den grafkammare, där herr Ove tänkt att han själf och hans 3 gemåler i ro skulle få sofva sin sista sömn, blef förvandladt till hönshus. Dock har den nuvarande ägaren visat all pietet mot det ärevördiga historiska minnesmärket.

ÖGONBLICKSBILDER FRÅN DEN STORA FÄLTMANÖVERN I NORRLAND.

Klick i Bengt Sifferparre.

Med femte och sjette arméfördelningarna ha under de senaste dagarna af septembermånad de sedvanliga stora fälttjänstövningarna hållits i Hälsingland på området mellan Bollnäs och Söderhamn. Konungen och kronprinsen ha varit närvarande. Övningarna avslutades söndagen den 25 sept. med en stor kyrkparad i Bergvik.

1. KRONPRINSEN ANKOMMER TILL BERGVIK. 2. TROSSKOLONN VID FLORSJÖN, där striden stod. 3. ARTILLERI I STRID. 4. INFANTERI I SKYTTELINJE.
Fotografier af Rudolphi, Gäfle.

FRÅN DEN STORA FÄLTMANÖVERN: KRONPRINSEN MED STAB (1). UTLÄNDSKA MILITÄRA ÅSKÅDARE (2). KRONPRINSENS HÖCKVARTER (3). FRÅN TRUPP-
 NAS DEFILÉ Å LADUGÅRDSGÅRDE: KONUNGEN HÅLSAR HERTIGINNAN AF DALARNE (4). KONUNGEN MED STAB ÅSER DEFILERINGEN (5). KAVALLERIET (6) OCH
 INFANTERIET (7) DEFILERA. Fotografierna 1-3 af Rudolfs, Gäfle, 4-7 af H. 8 D:s fotograf i Sthm.

Efter fotografi.

FRÅN KRÖNINGSHÖGTIDLIGHETERNA I BELGRAD: Konung Peter i full kröningsornat, återvänder från ceremonien i katedralen.

Den första serbiske konungen af dynastien Karageorgevitsj har nu under stora högtidligheter krönts i Belgrad. Lik om Karl XII satte kung Peter själf kronan på sitt huvud. Inga demonstrationer af Obrevitsjarnas anhängare i-rekomo, tvärtom hördes lifliga Ziviorop, när krönings-tåget efter ceremonin begaf sig från katedralen till konaken.

Den 27 sept. afled greve Ernst af Lippe-Biesterfeld, regerande furste i Lippe-Deilmold. Han har innehaft sin lilla tron sedan 1895, då han efter en del stridigheter, lyckades dokumentera sig som den närmast arfsberättigade.

Dödsfallet kan möjligen leda till att den 1895 undanträngde tronpretendenten nu förnyar sina försök att nå makten och härligheten som furste i Lippe.

Efter porträtt.

GREVNE ERNST af BIESTERFELD. †

SENASTE BILDER TILL HÄNDELSEKNA I ÖSTASIEN.

Efter fotografi.

RYSKE KRYSSAREN ASKOLD I SHANGHAI'S HAMN.

ETT HÅL I ASKOLDS SIDA, EFTER EN JAPANSK GRANAT.

Ryske kryssaren Askold tillhörde den eskader som den 10 aug. flydde ur Port Arthurs hamn, och blef under det våldsamma anfall, för hvilket eskadern utsattes af den japanska flottan, mycket illa ramponerad. Emellertid undkom den till Shanghai och lade därstädes upp för reparation, men då det drog ut på tiden och man började tala om bro't mot neutraliteten, måste ryssarne omsider bekväma sig att afväpna fartyget.

Kliché: Kom. A.-B. Bengt Silfverstjerne Stilm.-öhr

Leo Tolstoys son har publicerat en hoppfull artikel om "Östasiens svenskar" och historiskt analogiskt demonstrerat att efter det Narva hvari kriget hittills onekligen utmynnat för de ryska vapnen, snart skall komma ett Poltava. Så som omständigheterna hafva fordrat, att våra bilder af Kuropatkin och japanerna sammanställdes, bliwa de nästan till en symbol af denna uppfattning om situationen: det stora Ryssland, medlidsamt blickande ned på de små japanerna (och Kina vid sidan i passiv illmarighet). Emellertid, för general Kuropatkins vidkommande får bilden icke tolkas på detta sätt. Därtill är han en mycket för klok man, och därtill ha hans senaste erfarenheter varit för bittra.

— 27 —

KUROPATKIN MED STAB vid de kinesiska kejsargravarna i Mukden.

EN KRINGGÅENDE RÖRELSE. Kurokis armé går öfver en flod för att falla ryssarne i sidan.
Efter fotografier.

OSKAR FERDINAND GRIPENBERG, nyutnämnd befälhafvare för den andra mandjuriska arméen.

HVAR 8 DAG

STORSTREJKEN I ITALIEN.

After fotografi.

EN BILD FRÅN STREJKDAGARNA I NEAPEL.

Att från prässkongressen i Wien med dess lysande banketter och dess övertygelsemätta tal om det fria ordets makt ramla rätt ned i ettorstrejkan Italien, där mat och dryck voro kontraband och där det fria ordets organ voro indragna af strejktylelserna, det var onekligen ett minnesrikt äfventyr i denna värld, som äfven annars kan vara rik på kontraster. Och det var detta, som nyligen hände mig.

Dagspressen har ju redan meddelat det viktigaste från denna underbaraorstrejka, som i 3 till 5 dagar lät norra och mellersta Italien lefva i så godt som fullständig anarki. Och den skulle hafva haft ännu mycket mera att förtälja, om icke slumpen och socialistledningen i gemenskap så fogat, att strejken kom att infalla i september — de i Italien arbetande utländska journalisternas stora semestermånad.

Formellt var strejken "proletärernas" stora ljungande protest mot att proletärbloed gjutits af ordningsmakten; i ett par aflägsna småstäder eller byar — skillnaden är härfin i Italien — hade nämligen några personer dödats eller sårats under sammandrabbning med polisen och militären. Svartkantade lappar med orden "Lutto proletario" (proletärsorg) anslagos därför också af de strejkande på hvarje husvägg, på hvarje fönsterlucka och framför allt på hvarje dörr, som de med våld bragt att stängas. Reellt var däremot strejkens äfven af ledarne själfva öppet erkända afsikt att mönstra de lydiga skarorna och skrämja "bourgeoisamhället", hvarjämte de italienska socialisternas starkare grupp, de revolutionäre, ville genom en kupp tvinga de mera moderate, som teoretiskt fördömdeorstrejken som kampmedel, att med eller mot sin vilja gå med på handlingens progaganda — något som äfven fullständigt lyckades.

Det var torsdagen den 15 sept., som den definitivaorstrejksordern utgick från "Camera del lavoro" (= "kommunstyrelsen", "Folkets hus") i Milano. I Milano sattes den genast i verket; i öfriga delar af norra och mellersta Italien dröjde det en eller två dagar, innan man på allvar kom i gång med strejken, i

södra Italien kom det — med undantag för Neapel och några andra städer — knappast längre än till mer eller mindre våldsamma strejkmöten och resolutioner.

Såsom vid dylika tillfällen alltid är att befara, blef det äfven här befolkningens sämsta och våldaste element, som genast togo ledningen vid strejkorternas utförande. Det var också dessa elements exempellösa "energi", som gjorde att i åtskilliga af Norditaliens städer, framför allt Milano och Venedig, så absolut *allt* bragtes att stanna, att väl ett kultursamhälle aldrig förr skådat maken. Butiker, verkstäder, kaféer, matställen, hotell, rakstugor, tidningskiosker, allt var stängdt och tillbommadt, oftast sedan strejkorganisationerna först slagit i fönsterrutorna, och på myndigheternas befallning blefvo kyrkor, museer, bibliotek, post- och telegrafaffilialer, med ett ord så godt som alla offentliga institutioner likaledes i förskräckelsen stängda. Inga tidningar utom strejktylelsens egna meddelanden fingo utkomma, inga brefbärare vågade utdela den anlända posten, på sina ställen fingo icke ens sjukhusen sitt behof af bröd och mjölk och vatten...

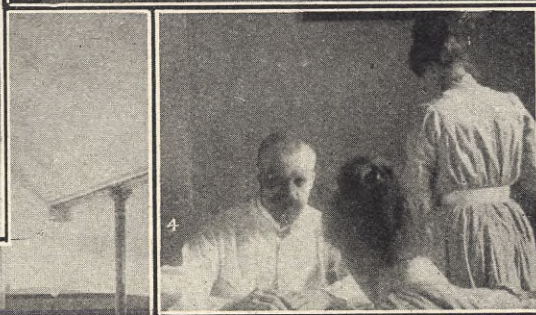
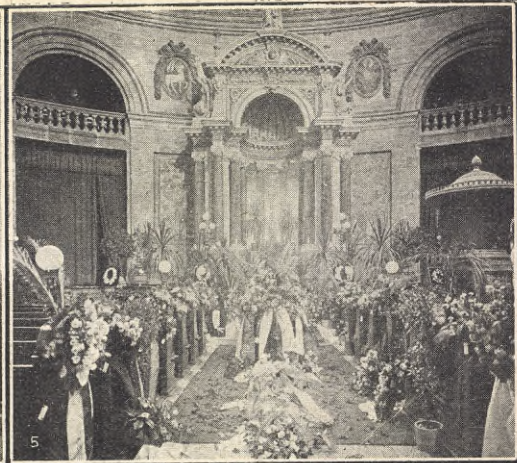
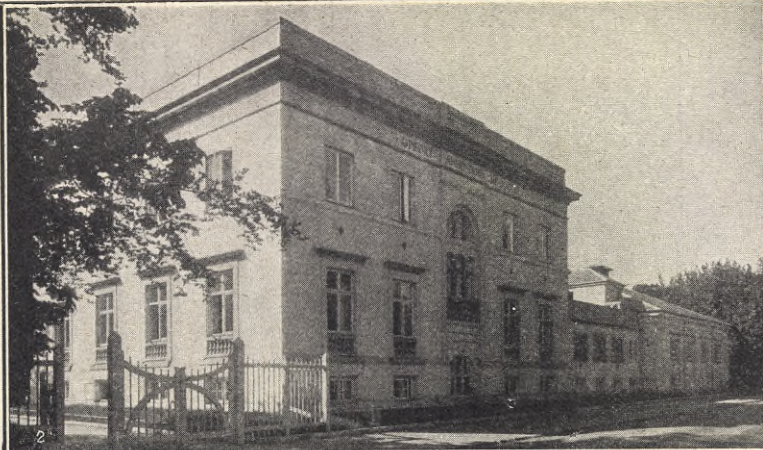
Redan på det första strejkmötet i Milano hade uppmaningen uttalats att framför allt hejda kommunikations- och belysningsmedlen. Med droskor, spåragnar och gondoler var detta en jämförelsevis lätt sak: från droskorna spände man hästarne, de elektriska spårvagnarnes ledningstrådar slog man sönder, och de gondoler, som vågade sig ut i Venedig, stnedades eller braktes att kantra. Vårre blef det med järnvägarne, och dessa blefvo också stråjkens svagaste punkt. Visserligen stormade man flere järnvägsstationer, släckte under lokomotivens pannor, släpade järnbalkar öfver skenorna o s. v., men järnvägsfolket gick snart tillbaka till arbetet och gjorde stationer och linier klara, så att i själfva verket intet längre afbrott i driften ägde rum. Storsådjernas belysning lyckades man däremot så godt som fullständigt inhibera, och de smala mörka italienska gatorna och gränderna lågo i många städer under flere nätter insvepta i ett fasans mörker. Allt det okynne och allt det nedriga själfsväld, som därunder bedrefs, kan man knappt föreställa sig.

På måndagen och tisdagen började man på de skilda orterna aflysa strejken och på onsdagen var man åter i normala gängor. Omkring en million personer hade direkt deltagit i strejken, och ett europeiskt kultursamhälle hade för första gången på allvar fått pröfva på att fullständigt bli lytt ur hakarne genom en socialistisk dagorder. Om såväl Italien som öfriga europeiska stater skola taga lärdom af det skedda och vidtagna åtgärder för att omöjliggöra dess återupprepande, får framtiden utvisa.

Men visst är, att den, som fått upplefva dessa säregna dagar i Italien, har fått ett minne för hela lifvet.

Vilh. Lundström.

ETT MINNESBLAD ÖFVER DEN DANSKA LÄKAREVETENSKAPENS HEROS.

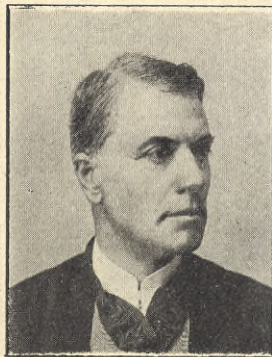
1. NIELS FINSEN, efter senaste porträtt. 2. EXTERIÖR AF PROF. FINSENS LJUSINSTITUT I KÖPENHAMN. 3. INTERIÖR FRÅN LJUSINSTITUTET. 4. ÖFVERLÄKAREN D:R FORCHHAMMER, som efter prof Finsen skall förestå ljusinstitutet.

1, 2, 3, 4 foto. Riise, 5 foto. Elfelt, Köpenhamn, 6 foto Wilse, Kristiania.

Kliché: Kem. A. B. Benot Sj. forresvare Sklan—Ulyg

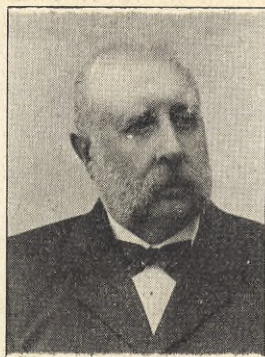
FRÅN PROFESSOR FINSENS BEGRAFNING: 5. I Marmorkirken. 6. Kistan föres från Marmorkirken, följd af studentkåren.

Mellan många leder af människor med andaktsfullt b'ottade hufvuden har nu prof. Finsen förts till den sista vilan. Vi ha icke velat underlåta att som en sista hyllning åt den store och varm-hjärtade mannens minne, utom ett par bilder från hans begrafning, meddela äiven ett senaste porträtt af honom själf och några nytagna vyer från hans ljusinstitut.

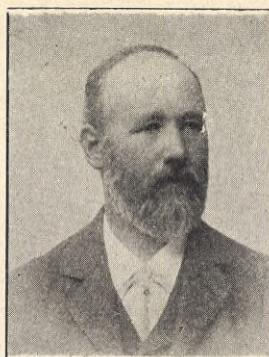
J. H. BJÖRNSTRÖM.

Domprosten i Vesterås stift, teol. o. fil. dr. Johan Herman Björnström fyllde d. 23 sept. 65 år. Stud. 57, fil. dr. 63, teol. dr. 77, dompr. i Vesterås 78, kontr.-pr. 80, preses v. kyrkom. 86, i 1:a försl.-rum. t. bisk. i Vesterås 84. i 3:dje 1900. Förf. af teol. afhandl. har B. jämv. utg. pred. samt öfvers. Hagenbachs Kyrkoh.

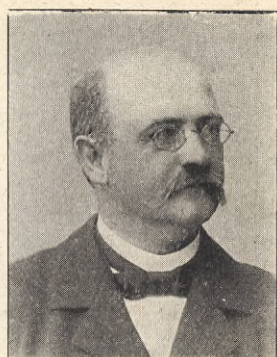
J. O. LILJENSTOLPE.

Den 23 september fyllde f. d. majoren Jacob Otto Liljenstolpe 65 år. Underlöjtn. vid Smålands gren.-bat. 58, löjtn. 70, kapt. 81, major i armén 91, afsked s. d. Ordf. i styrelsen för Smålands Idiothem samt stadsfullm. i Eksjö innehar L. åtskilliga andra kommunala uppdrag.

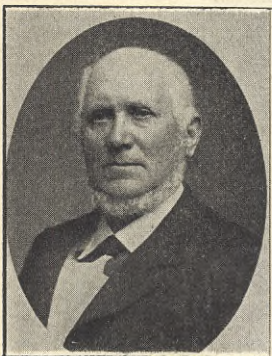
G. W. LILJEQVIST.

Baningenjören i Borlänge, Gustaf Wilhelm Liljeqvist fyllde den 25 sept. 60 år. 72 stationsingenjör v. Bergslagsbanan är L. från 75 baningenjör. Allt sedan sin inflyttning till Borlänge 77, har han stått i spetsen för samhällets kommunala styrelse samt inneh. ett flertal förtroendeuppdrag för stat o. kommun.

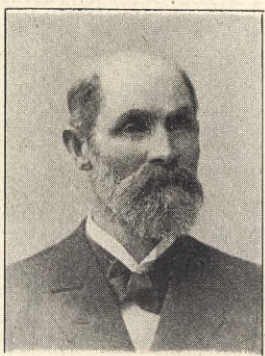
C. F. WAHLBOM.

Häradshöfdingen i Ö. Göinge och Villands doms., Carl Fredrik Wahlbom, fyllde den 25 sept. 55 år. Stud. 68, hofrättsex. 73, auskultant i Göta hofrätt och e. o. notarie 74, v. häradshöfding 76, häradsh. i nämnda domsaga 87.

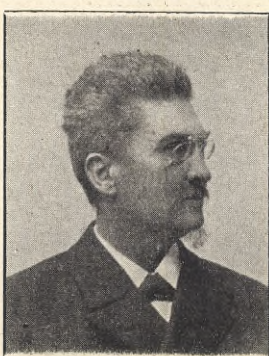
L. D. KEMNER.

Grosshandlaren i Ystad, Lars Daniel Kemner, fyllde den 23 septem-ber 85 år.

U. ZACHRISSON.

Postmäst. i Sundsvall, Uddo Zachrisson har pensionsmässig nyl. lämnad denna sin befattn. som han inneh. i öfver 30 år. I 50 år har Z. varit i Postverkets tjänst. Utom flerfaldiga betydande postala uppdrag har Z. varit stadsfullmäktig i Sundsvall o. intresserad deltagit i stadens allmänna angelägenheter.

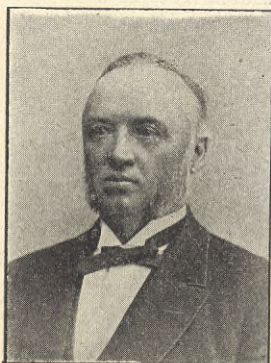
T. F. KYLANDER.

Fil. doktorn, seminarieadjunkten i Linköping, Thure Fredrik Kylander, fyllde den 25 september 60 år. Pedagogisk författare, är K. sedan 97 redaktör af "Tidskrift för folkundervisningen".

J. P. CARLSSON.

50 år fylde den 21 sept. direktören för A. B. Normans Förlag i Stockholm, J. P. Carlsson.

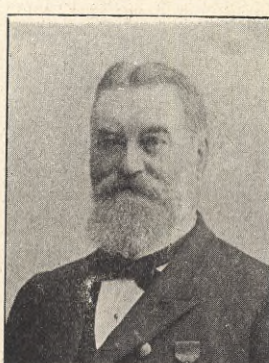
P. A. G. PETERSSON.

Rådsmannen P. A. G. Petersson i Stockholm, den äldste af magistratens tjänstg. ledam. frånträdde den 15 sept sin off. verksamhet. Stud. 53, efter jur. ex. e. o. not. i Göta hofr. 58. Anst. v. Sthlms rådhusrätt 60, v. häradsh. 61, v. not. 62, brottmålsnot. 72, stadsnot. 78, rådman 84. Fyller den 26 oktober 70 år.

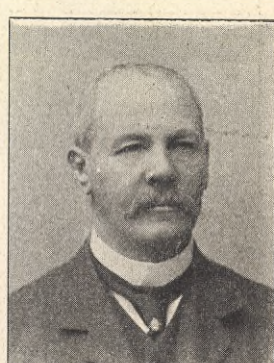
G. A. von SIVERS.

70 år fyllde den 21 september grosshandlaren i Stockholm G. A. von Sivers.

A. J. T. BERGMAN.

60 år fyllde den 28 sept. stationsinspekt. vid Liljeholmens järnvägsstation, Axel J. Th. Bergman. Efter afl. studex. inträdde B. vid statens järnv. 67, blef 68 ord., 73 förste stationsskrifvare vid Hallsberg och 75 stat.-inspektör vid Vretstorp och sedermera vid Sparreholm samt 92 vid Liljeholmen

A. BRODIN.

Postmästaren i Eskilstuna, A. Brodin, fyllde den 16 september 60 år.

PORTRÄTTGALLERI

A. H. R. NISBETH. †

Majoren August Hjalmar Richard Nisbeth afled d. 23 sept., 72 år gammal. U-löjtn. 54, löjtn 58, kapten 68, major i armén 85, afsked s. å. till reserv, afsked ur reserven 97. Domänintendent i Verm. Iån 87—92. Innehade i Arvika flere kommunala förtroendeposter.

J. O. NYSTRÖM. †

Den 12 sept. afled kronolänsmannen i Pitea norra distr. Johan Oscar Nyström vid 62 års ålder. Erhöll ord. tjänst 75. Mycket anlitad i kommunala angelägenheter inom sin ort.

C. H. STÉN. †

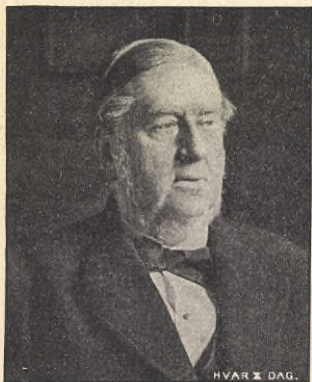
I Gellivare afled den 20 augusti apotekaren Carl H. Stén, född 52. Erhöll privilegium å apotek i Gellivare 96.

W. ENGELBRECHT. †

Den 26 sept. afl. i Sundsvall skådesp. William Engelbrecht, f. 55. E. debut. å St. teatern i Gbg 74, var v. Nya o. Svenska teatrarne i Stilm., v. operans dram. scen, hos A. Ranft., v. Sv. teat. i Helsingfors o. senast v. Rönnsbladska sällsk. Hade dess- emellan eget sällskap. E. ägde en synnerl. välljud. röst o. utförde m. framg. ett stort antal betyd. roller i skådespel o. det modärna dramat.

AFLIDEN ENGELSK POLITIKER.

WILLIAM HARCOURT. †

en utnämning till professor i folkrätt. Bredvid sin synnerligen energiskt bedrifna lärareverksamhet ägnade han sig nu äfven åt författarskap inom sin disciplin.

Emellertid var han lifligt politiskt intresserad, och så småningom lade politiken så uteslutande beslag på hans tid och krafter, att han måste afsäga sig sitt ämbete. 1868 fick han säte i Underhuset som representant för Oxford och inom få år finna vi honom som medlem af Gladstones första ministär. Liberalerna trängdes emellertid snart från makten, och Sir William satte under de följande åren in hela sin kraft som oppositionsman.

Senare var han vid tvenne tillfällen medlem af Gladstones kabinett och det ansågs allmänt att han var dennes själskrifne efterträdare som premierminister. Drottning Victoria föredrog emellertid Lord Rosebery och under de sista åren har Harcourt, till hvilkens ord man aldrig upphört att lyssna med den spändaste uppmärksamhet, haft Chamberlains imperialism och protektionism att kämpa emot. Ty en stridens man förblef han till det sista.

EN FRAMSTÅENDE DANSK FÖRELÄSARE.

Det är icke att undra på, att Brandes' upprästande i Danmark omsider ledde till en reaktion. Öhlnschlägers tidsålder, som blifvit orättvist bortglömd, kom åter till heders. Detta främst genom några unga entusiastasters förtjänst.

Af dem som protesterade mot den ensidiga riktning Brandes' "skola" tagit, är Vilhelm Andersen i första rummet att nämna. Hans mäterliga bok om Poul Möller, hans doktorsafhandling "Guldhornene" och hans digra arbete "Adam Öhlnschläger, et Livs Poesi", äro alla fyllda af den varmaste entusiasm för den danska litteraturens "guldålder". Och med den utsökta framställningskonst hvaraf han är mäktig, måste han verka som en verklig apostel för sina ideal.

Både i Göteborg och Stockholm ha vi nu haft tillfälle att njuta af denna framställningskonst Ty Vilhelm Andersen är icke blott det skrifna, utan ock det talade ordets mästare. På ett enastående originellt och belysande sätt har han föredragit om Dionysuskulten i Norden. Med utgångspunkt i Holbergs Jeppe paa Bjerget, som typisk för kulten i dess groteskaste form — dr Andersen reciterade på det kostligaste sätt största delen af Holbergs komedi — visade han hur den klassiske Dionysus, som mera var vårens än drufvans gud, så småningom lefver upp, hur Bellmans i grunden melan- koliska so glöshet stegras till Johannes Ewalds patetiska och förfinas till Henrik Wergelands nervöst känsliga natursvärmeri och längtan efter uppgående i det "evige Øjeblik".

Hvad det ändå är för en högtid att få lyssna till en man som har något att säga!

WILHELM ANDERSEN.

HVAR 8 DAGS STH. KHULMSFOTOGRAF

STATSREVISORERNA SAMMANTRÄDA I STATSUTSKOTTETS LOKAL I DET NYA RIKSDAGSHUSET.

Kikoh: Kona, A.-B. Bonat Sjöförsparre Sthm—Gbg.

TVENNE UTNÄMNINGAR.

BALLONGUPPSTIGNING.

J. W. L. SIDNER.
Efter amiral Hägg utnämnd till kon-
teramiral.

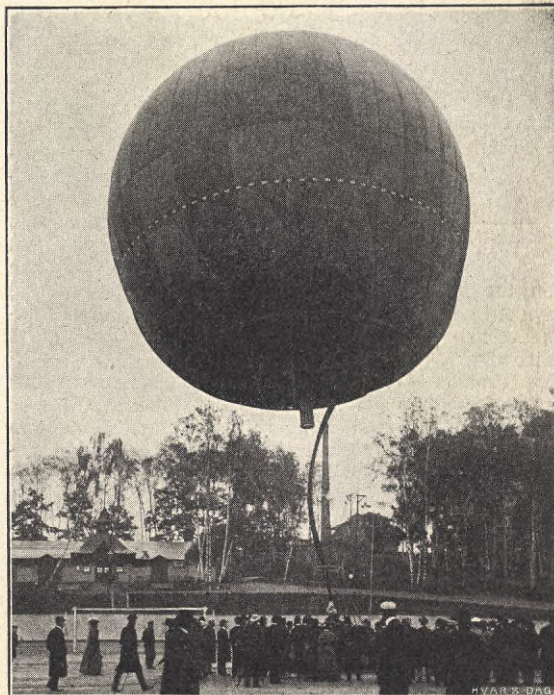
G. F. MUNTHE.
Utnämnd till innehafvare af den ge-
nom presidenten Wikblads frånfälle
lediga presidentstolen i kammarkol-
legium.

Det första officiella sammanträdet i det nya rikshuset på Helgeandsholmen ägde rum den 1 okt. då statsrevisorerna sammanträdde därstädes i statsutskottets lokal. H. 8 D. har i synlig måtte velat bevara minnet af detta sammanträde, och riksdagens revisorer voro äfven beredviliga att låta taga en bild af sig i den nya lokalen.

*

En ballonguppstigning ägde d. 27 sept. rum i Idrottsparken i Stockholm, då Aeronautiska sällskapets splittrnya ballong, Andréé, gjorde sin debut. Deltagare i färden voro ingenjören H. Fränkel, som ledare, assistenten vid Meteorcentralanstalten dr J. Westman och journalisten Sigurd P. Sigurdh.

Efter jämt tolf timmars färd landade ballongen lyckligt fyra mil norr om Örnsköldsvik.

H. 8 D:8 STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kikoh: Bengt Sjöförsparre.

AERONAUTISKA SÄLLSKAPETS NYA BALLONG ANDRÉE.